

KETTERYYS ON KOMMUNIKAATIOTA

KOLUMNI

Smart City, ketterä kaupunki, resurssiviisas kaupunki, kestävä kaupunki, vihreä kaupunki... nimikkeitä riittää, ja nimikkeet muuttuvat tyhjyyttään koliseviksi fraaseiksi yhä nopeammin.

Kaupunginjohtajavuosiinani kiersin planeettaa monituisissa kaupunkikongresseissa ja todistin kymmeniä tai satoja enemmän tai vähemmän hienosti laadittuja powerpoint-esityksiä, joissa kaupungit esittelivät jotakin kestävästä kehityksen hankettaan.

Selvää oli, että jokaisella kongressiin kutsutulla kaupungilla oli poikkeuksetta esittää jokin lippulaivahanke, jota kelpasi näyttää kaikille muille kaupungeille. Hankkeet olivat parhaassa tapauksessa jo meneillään – ainakin ”pilottina” – ja useimmissa tapauksissa jo suunnitteilla tai ainakin osa valtuuston hyväksymää strategiaa.

Kunnianhimoisinkaan lippulaivahanke ei kerro mitään siitä, miten kaupungin normaali arki toimii. Hankkeista ja piloteista kannattaa tietenkin ottaa opiksi se mikä on opiksi otettavaa, mutta yksittäisistä hankkeista ei kannata sokaistua. Etenkin kannattaa pitää mielessä, että yhteisö tai yhteiskunta ei koskaan perustu pelkästään teknisiin innovaatioihin. Hyvä yhteisö perustuu kommunikaatioon.

Vuosituhanen vaihteen jälkeen ihmiskuntaa on kohdannut kommunikaation vallankumous, jonka merkitystä ei kaikesta hehkutuksesta ja kohkaamisesta huolimatta ole vielä likikään ymmärretty.

Tällä vallankumouksella on kaksi merkittävää ominaisuutta: toisaalta (miltei) jokaisella kansalaisella on pääsy kaikkeen digitaalisena julkaistuun tietoon, toisaalta taas (miltei) jokaisella kansalaisella on mahdollisuus ryhtyä oman mediansa päätoimittajaksi. Kaikki tämä tapahtuu taskuun mahtuvan älylaitteen avulla.

Kommunikaation vallankumous tarkoittaa sitä, että viranomainen tai vallanpitäjä ei enää kykene kontrolloimaan tietoa eikä viestintää. Joillakin yksinvaltiailla tai sellaisiksi pyrkivillä tällaisia tiedon ja viestinnän kontrollipyrkimyksiä toki edelleen on, mutta kyse on enää viivytystaistelusta. Avoimuus voittaa joka tapauksessa ennemmin tai myöhemmin.

Mitä tästä seuraa ihmisten yhteisöjen, kuntien ja kaupunkien kannalta?

Seuraa se, että hyvä kaupunki koostuu avoimuudesta, interaktiivisuudesta, yhteisön edellytysten rakentamisesta niin palveluissa kuin fyysisen ympäristön suunnittelussakin. Paljon toisteltu osallisuus ei ole pelkästään demokratiakysymys, vaan tarkoittaa yhteisön potentiaalinen valjastamista yhteishyvänsä käyttöön.

Suomessa tähän voisi kuvitella olevan maailman parhaat mahdollisuudet. Kansalaisten koulutustaso on korkea, ja useimmat ovat tottuneet käyttämään digitaalisen kommunikaation kanavia. Näiden ominaisuuksien kääntäminen yhteiseksi menestykseksi on tulevien hallitusohjelmien ydin. Todennäköistä on, että kaupungeille lankeaa tässä keskeinen rooli.

Ja on aivan sama, kutsutaanko tätä ketteryudeksi vai kestävyudeksi vai resurssiviisaudeksi. Avoimessa keskustelussa parhaiten perustellun näkemyksen tulee voittaa. Olisi kummallista, ellei Suomi – yksi maailman onnistuneimpia yhteiskuntia – kykenisi avaamaan latua ja näyttämään tietä tulevaisuuteen.

NUMEROMME KIRJOITTAJAT

JOUNI HÄKLI	HTT, professori, Tilan ja poliittisen toimijuuden tutkimusryhmä, Tampereen yliopisto.
YRJÖ HAILA	Ympäristöpolitiikan professori (emeritus), Tampereen yliopisto.
JUHA HIMANKA	FT, filosofian yliopistonlehtori, Lapin yliopisto.
ANNA-KAISA IKONEN	YTT, työelämäprofessori, Johtamiskorkeakoulu, Tampereen yliopisto.
TUUKKA KAIDESOJA	tutkija, käytännöllinen filosofia, Helsingin yliopisto, sosiologian dosentti, Turun yliopisto.
KIRSI PAULIINA KALLIO	HTT, yliopistotutkija, Tilan ja poliittisen toimijuuden tutkimusryhmä, Tampereen yliopisto.
ILKKA KAUPPINEN	tutkija, Institute of Higher Education, University of Georgia, taloussosiologian dosentti, Jyväskylän yliopisto.
KRISTIINA KORJONEN-KUUSIPURO	FT, tutkijatohtori, TRUST-kärkihanke, Johtamiskorkeakoulu, Tampereen yliopisto.
ANNA-KAISA KUUSISTO	poliittisen maantieteen dosentti, akatemitutkija, TRUST-kärki-hankkeen johtaja, Johtamiskorkeakoulu, Tampereen yliopisto.
ARI JOKINEN	HT, dosentti, yliopistotutkija, Johtamiskorkeakoulu, Tampereen yliopisto.
MARKUS LAINE	HT, aluetieteen yliopistonlehtori, Johtamiskorkeakoulu, Tampereen yliopisto.
HELENA LEINO	HT, dosentti, ympäristöpolitiikan yliopistonlehtori, Johtamiskorkeakoulu, Tampereen yliopisto.
JOUKO MYLLYOJA	KTM, DI erikoistutkija (teatteri-ilmaisun ohjaaja, AMK), VTT, Espoo.
JERE NIEMINEN	HT, tutkijatohtori, Johtamiskorkeakoulu, Tampereen yliopisto.
JUHA PELTOMAA	HT, erikoistutkija, Kestävä kaupungistuminen, Suomen ympäristökeskus SYKE, Helsinki.
PEKKA SAURI	työelämäprofessori, valtiotieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto.
NINA WESSBERG	HT, erikoistutkija, Ennakointi ja turvallisuuskulttuuri, Teknologian tutkimuskeskus VTT, Tampere.
MARIA ÅKERMAN	HT, johtava tutkija, Liiketoiminta, innovaatiot ja ennakointi, Teknologian tutkimuskeskus VTT, Tampere.